

Titulació	Tipus	Curs
Mitjans, Comunicació i Cultura	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Maria Corominas Piulats

Correu electrònic: maria.corominas@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

- Coneixements bàsics sobre teories de la comunicació i antropologia de la cultura.
- Habilitats bàsiques per al disseny i execució d'un projecte de recerca.
- Els propis del Màster.

Objectius

L'objectiu general del mòdul és desenvolupar una reflexió crítica sobre la comunicació participativa com a enfocament teòric i metodològic que possibilita la connexió entre relats, memòries col·lectives i narratives de transformació.

Objectius específics:

- Reflexionar sobre la comunicació com a forma de mediació i eina cultural
- Abordar la cultura des de la participació comunitària feminista i la perspectiva de gènere
- Entendre les polítiques culturals com a accions comunitàries
- Vincular memòria col·lectiva i imaginari socials per desconstruir el relat patriarcal
- Analitzar el relat cultural des d'una mirada interseccional
- Explorar el cos i els afectes com a artefactes de mobilització i noves textualitats

Competències

- Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar polítiques culturals i de comunicació tant en l'àmbit local com en l'internacional, utilitzant les noves formes de comunicació social.
- Ser capaç de planificar i dirigir projectes de recerca bàsica i aplicada en comunicació mediàtica i cultura
- Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
2. Dissenyar i aplicar accions de política cultural i de comunicació en el nou entorn tecnològic
3. Dissenyar i planificar accions per a la intervenció en els models públic i privat de finançament cultural
4. Dissenyar i planificar accions que contribueixin a les polítiques públiques d'accés universal a la cultura, la informació i el coneixement
5. Dissenyar, planificar i dirigir projectes de recerca per a la seva aplicació a la gestió dels equipaments culturals
6. Dissenyar, planificar i dirigir projectes de recerca per a la seva aplicació a les polítiques culturals d'àmbit local, nacional i internacional
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
8. Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Continguts

Aquest mòdul proposa desenvolupar una reflexió teòrico-metodològica entorn de la comunicació participativa com a dispositiu d'acció cultural. L'objectiu és oferir a les institucions eines per al desenvolupament de polítiques culturals mitjançant la incorporació de mecanismes de participació social, reconeguda com a dret en el nou marc d'acció política i com a un dels objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

El curs planteja una mirada crítica sobre el paper de les institucions com a motors d'aquests processos, convidant a repensar-les com a agents amb capacitat d'imaginar i activar mecanismes d'escolta activa, transformant així l'accés, la interacció i el reconeixement de les comunitats, així com els relats culturals.

La proposta s'inscriu en una crítica als relats hegemònics dels Estudis Culturals, emmarcada dins de corrents postestructuralistes i feministes, posant en qüestió la definició mateixa de cultura: qui hi participa, qui té accés a definir-la, a qui reconeix o privilegia l'agenda cultural, i com es construeix el relat cultural i a qui representa.

Els temes que s'abordaran durant les sessions inclouen:

- El debat entorn del concepte de cultura
- La relació entre comunicació i cultura
- La participació comunitària des dels feminismes comunitaris
- El relat i les narratives participatives
- La despatriarcalització del relat cultural

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi d'exemples	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Reflexió al voltant de la comunicació participativa com a enfocament per a la transformació cultural	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6

Tipus: Supervisades

Anàlisi d'un projecte de transformació cultural a través de la comunicació participativa	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Lectures, dinàmiques de discussió i fitxes d'anàlisi	50	2	7, 8

Es duran a terme tres tipus d'activitats:

a) dirigides: reflexió al voltant de la comunicació participativa com a enfocament per a la transformació cultural i anàlisi d'exemples

b) supervisades: anàlisi d'un projecte de transformació cultural a través de la comunicació participativa

c) autònomes: lectures, dinàmiques de discussió i fitxes d'anàlisi

Les sessions tindran una durada de 3 hores cadascuna.

- Les dues primeres hores estaran dedicades a l'exposició i discussió teòrica dels continguts.
- L'última hora es destinarà a debats o intervencions d'experts (museòlegs, directores de centres culturals, responsables polítics) que presentaran casos pràctics.
- Es programaran també dues visites a espais culturals seleccionats pel seu interès en relació amb la temàtica del curs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi i/o disseny d'un projecte de comunicació participativa o un treball alternatiu	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Participació en els debats sobre aspectes teòrics i anàlisis de casos.	30%	0	0	1
Presentació en grups	20%	0	0	8

L'avaluació del mòdul es basarà en els criteris següents:

- Treball individual de curs: 50%
- Presentacions en grup: 30%
- Participació activa a classe: 20%

Tant el treball com la presentació podran ser reevaluats, en cas necessari, per garantir la superació del mòdul.

Es valorarà especialment la capacitat d'anàlisi crítica, reflexió i articulació de conceptes.

No avaluable

Es considerarà no avaluable quan s'aportin menys del 85% de les evidències avaluables.

Avaluació única

Aquest mòdul no preveu el sistema d'avaluació única

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL: Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. El professorat podrà usar eines de detecció de similituds o plagi i eines de detecció d'ús d'Intel·ligència Artificial generativa.

PLAGI: L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (com ara còpia, plagi, suplantació d'identitat) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Bibliografia

Alpers, S. (1991). The museum as a way of seeing. In I. Karp & S. D. Lavine (Eds.), *Exhibiting cultures: The poetics and politics of museum display* (pp. 25-32). Smithsonian Institution.

Anderson, G. (2023). Reinventing the museum: Inclusion and global responsibilities. *RLPG Galleys*.

Andrews, J. (2024). Cool burning the collection: Museum research as a regenerative act. *The Australian Journal of Anthropology*, 35(1-2), 111-116. <https://doi.org/10.1111/taja.12499>

Bril, D., Desormeau, M., & Tricoire, M. (2024). Sept années d'acquisitions au musée national de la Marine : bilan et perspectives (Seven years of acquisitions at the Musée National de la Marine: review and outlook). *La Revue des musées de France : revue du Louvre*, (3), 43-55.

Brown, K. M. & Liguori, S. (2024). Rediscovering Lost Narratives: The Hidden Cache of a High-Status Indigenous Family at Mission La Purísima Concepción and its Significance in California History. *International Journal of Historical Archaeology*, 28, 612-641. <https://doi.org/10.1007/s10761-023-00724-4>

Chillón, A. & Duch, LI. (2016). *Sociedad mediática y totalismo (Media Society and Totalism)*. Herder.

Croizet, F. (2021, April 19). Museos inteligentes para superar la crisis (Smart Museums to Overcome the Crisis). *ICOM Voices*. <https://icom.museum/es/news/museos-inteligentespara-enfrentar-la-crisis/>

Curiel, O. (2015). Descolonización y despatriarcalización de y desde los feminismos de Abya Yala (Decolonization and depatriarchalization of and from the feminisms of Abya Yala). *ACSUR*. Duch, LI. (2018). *Sortida del laberint (Labyrinth Exit)*. Fragmenta.

Fornari, E. (2017). *Líneas de frontera. Filosofía y postcolonialismo*. Gedisa Foucault, M. (1968). *Las palabras y las cosas (The Order of Things)*. Siglo XXI.

García Canclini, N. & Martín Barbero J. L. (2019). Ciudades en las que vivimos y lo que sucede al emigrar (Cities in which we live and what happens when we emigrate), *Versión Estudios de Comunicación y Política*, (3), 165-181. <https://versionojs.xoc.uam.mx/index.php/version/article/view/697>

Gayà Morlà, C., Garde Cano, C., Vidal Castell, D., & Seró Moreno, L. (2024). Ve, vívelo y cuéntalo. Los aportes del enfoque etnográfico para un periodismo de calidad (Go, live it, and tell it . The benefits of an ethnographical approach to quality journalism). *Revista de la Asociación Española de Investigación de la Comunicación*, 11(21), raeic112107. <https://doi.org/10.24137/raeic.11.21.7>

Gayà Morlà, C., Rizo García, M., & Vidal Castell, D. (2022). Comunicación, cultura y relato. Una propuesta para repensar las bases teóricas de la comunicación participativa (Communication, culture and narrative. A proposal to rethink the theoretical bases of participatory communication). *Estudios Sobre Las Culturas contemporáneas (Colima)*, 28(55), 11-28. <https://revistasacademicas.ucol.mx/index.php/culturascontemporaneas/article/view/431>

Gayà Morlà, C., Seró Moreno, L., & Garde Cano, C. (2023). Capítulo 13. Guía etnográfica para identificar las disposiciones del patriarcado: relato, espacialidad, memoria y prácticas culturales en el Museo de la Vida Rural de Catalunya (Ethnographic guide to identify the dispositions of patriarchy: narrative, spatiality, memory and cultural practices in the Museum of Rural Life of Catalonia). *Praxis y espacios de intervención desde el Arte y la Educación (Praxis and spaces for intervention from Art and Education)* (pp. 286-307). Dyckinson S.L.

Han, B.-C. (2021). *No-Cosas (Non-things)*. Taurus.

Hjarvard, S. (2016) Mediatización: la lógica mediática de las dinámicas cambiantes de la interacción social (The logics of the media and the mediatization of social interaction). *La Trama de la Comunicación*, 20(1), 235-252. <https://latrama.unr.edu.ar/index.php/trama/article/view/572/427>

Hepp, A. (2022) De la mediatización a la mediatización profunda (From mediatization to deep mediatization). *DeSignis*, (37), 35-44. <https://doi.org/10.35659/designis.i37p35-44>

Institut d'Estadística de les Illes Balears. (n.d.). Estadística de migracions (de 1994 a 2021) (Migration statistics (from 1994 to 2021)). <https://ibestat.es/estadistica/demografia/moviments-migratoris/estadistica-de-migracions/?lang=ca>

Loran Gili, M. (2021). La planificació estratègica en museus i equipaments patrimonials (Strategic planning in museums and heritage facilities). In O. López & I. Lorés (Eds.), *Planificació estratègica de museus i centres patrimonials (Strategic planning in museums and heritage centers)* (pp. 21-54). Associació de Museòlegs de Catalunya.

Martínez, L. & Pelegrín, L. (2024). *La cosa, en sí (The Thing Itself)*. Herder.

Martín Barbero, J. L. (1987). *De los medios a las mediaciones (From the Media to the Mediations)*. Gustavo Gili.

MINOM (2024, February 22-23). Repensar las museologías como alianzas trans-disciplinarias transformadoras para sociedades justas (Rethinking museologies as transformative transdisciplinary alliances for more just societies) [Call for Abstracts]. Conferencia Internacional MINOM 2024. Catania, Sicilia, Italia.

Organización Internacional para las Migraciones (2025, March 21). Nuevos datos de la OIM revelan que 2024 es el año más fatal registrado para los migrantes (New IOM data reveals 2024 is the deadliest year on record for migrants) [Comunicado]. OIM. <https://shorturl.at/VwOMv>

Pardo, J. L. (2002, November 29). La mirada densa (The dense gaze), *El País*. https://elpais.com/diario/2002/11/29/cultura/1038524402_850215.html

Pegno M. & Souffrant, K. (2024). *Institutional Change for Museums: A Practical Guide to Creating Polyvocal Spaces*. Routledge.

Procter, A. (2024). *El cuadro completo. La historia colonial del arte en nuestros museos (The Whole Picture: The colonial story of the art in our museums & why we need to talk about it)*. Capitán Swing.

Puente, T., Retis, J., Aguilar, A., & Ayala Rico, J. (2022). *Reporting on Latino/a/x Communities*. Routledge.

Smith, L. (2011). El "espejo patrimonial": ¿Ilusión narcisista o reflexiones múltiples? (The "patrimonial mirror": narcissistic illusion or multiple reflections?) *Antípoda. Revista de Antropología y Arqueología*, 1(12), 39-63.
<https://doi.org/10.7440/antipoda12.2011.04>

Stolcke, V. (2000). ¿Es el sexo para el género lo que la raza para la etnicidad... y la naturaleza para la sociedad? (Is sex to gender what race is to ethnicity... and nature is to society?). *Política y Cultura*, (14), 25-60.
<https://polcul.xoc.uam.mx/index.php/polcul/article/view/821>

Soares, B. B. (2023). *The Anticolonial Museum: Reclaiming Our Colonial Heritage* (Vol. 1). Taylor & Francis

Solnit, R. (2023). ¿De quién es esta historia? (Whose Story Is It?). Lumen.

Truax, E. (2023, June 1). Define blanco. Define negro. Define latino (Define White. Define Black. Define Latino). *Revista 5W*.
<https://www.revista5w.com/temas/derechoshumanos/define-blanco-define-negro-define-latino-85059>

Vergès, F. (2023). *Programa de desorden absoluto. Descolonizar el museo* (Absolute disorder program. Decolonizing the museum). Akal.

Whitehead, C. (2024). *Analysing Museum Display: Theory and Method* (Vol. 1). Routledge.

Wróblewska, M. (2022). Abrazando la vulnerabilidad (Embracing vulnerability). In C. Ariese & M. Wróblewska (Eds.), *Practicando la decolonialidad en museos: Una guía con ejemplos globales* (Practicing Decoloniality in Museums: A Guide with Global Examples) (pp. 97-112). Amsterdam University Press.

Weil, S. (2007). The Museum and the Public. In S. Watson (Ed.). *Museums and Their Communities* (pp. 32-46). Routledge

Programari

No és necessari.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura